

Dosarul nr. 2ra-1643/23
2-22042000-01-2ra-07122023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Furdui
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, I. Țurcan, N. Budăi

ÎNCHEIERE

03 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Nicolae Daniliuc,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea acestui drept și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică,
împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Nicolae Daniliuc și s-a menținut fără modificări hotărârea din 23 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea depusă de către Nicolae Daniliuc, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 25 martie 2022, Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea acestui drept și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 17 octombrie 2020, s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere penală, prin care a solicitat dispunerea începerii urmăririi penale în privința judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, Maria Guzun și Grigore Dașchevici, precum și în privința judecătorilor din cadrul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, Dumitru Mardari, Galina Stratulat și Iurie Bejenaru, în temeiul art. 339 alin. (2) din Codul penal, pe motivul uzurpării puterii judecătorești care a provocat urmări grave.

La 22 octombrie 2020, a recepționat o scrisoare din partea Procuraturii Republicii Moldova, semnată de către Oleg Gavriliță, prin care s-a refuzat în începerea urmăririi penale.

Reclamantul a menționat că, considerând acțiunile lui Oleg Gavriluță ca abuzive și ilegale, la 02 noiembrie 2020, a contestat răspunsul acestuia la Procurorul General al Republicii Moldova, în ordinea art. 299/1 și art. 299/2 din Codul de procedură penală.

La 09 noiembrie 2020, a recepționat o scrisoare de la Procuratura Republicii Moldova, semnată de procurorul Marcel Dumitraș.

La 18 noiembrie 2020, a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, acțiunile considerate ilegale, abuzive și criminale ale Procurorului General al Republicii Moldova și ale altor procurori, în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală.

Prin încheierea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea lui Nicolae Daniliuc din 18 noiembrie 2020, pe motiv că acesta nu a avut dreptul de a contesta acțiunilor procurorilor în ordinea stabilită de art. 313 din Codul de procedură penală și urma să se adreseze cu o cerere în instanța civilă.

Reclamantul a remarcat că, deși în dispozitivul încheierii este menționat că aceasta este irevocabilă, la 16 martie 2021 a informat că a contestat cu recurs încheierea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana. Iar, prin decizia din 26 iulie 2021 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca inadmisibilă cererea de recurs, pe motiv că nu poate fi contestată cu recurs.

În opinia reclamantului, atât organul de urmărire penală, cât și procurorii, prin neoferirea răspunsurilor la toate întrebările formulate în cererile sale, au încălcat art. 1 CEDO.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 19, art. 254, art. 274, art. 313 și art. 473 din Codul de procedură penală, art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, art. 6, art. 13 și art. 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, art. 4, art. 7, art. 8 și art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 19 și art. 2006 din Codul civil.

Reclamantul a solicitat prin cererea de chemare în judecată constatarea încălcării dreptului său la examinarea plângerii penale din 17 octombrie 2020 în strictă corespundere cu prevederile art. 19, art. 254, art. 274, art. 313, art. 437-451 din Codul de procedură penală, încasarea din contul pârâților în beneficiul său a sumei de 50 000 EUR cu titlu de reparare a prejudiciului moral, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea plângerii penale din 17 octombrie 2020 în strictă corespundere cu prevederile legale și a sumei de 10 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică.

Prin hotărârea din 23 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de către Nicolae Daniliuc, ca fiind neîntemeiată (f.d. 105, 113-116).

La 21 aprilie 2023, Nicolae Daniliuc a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 23 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 28 iunie 2023 a depus cererea de apel motivată (f.d. 111-112, 126-128).

Prin decizia din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și s-a menținut fără modificări hotărârea din 23 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 137, 138-147).

În consolidarea soluțiilor, prima instanță și instanța de apel au reținut că, situația invocată de reclamant nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului moral și nu implică răspunderea Statului, în persoana Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către apelant, deoarece refuzul în pornirea urmăririi penale, pentru circumstanțele invocate de către Nicolae Daniliuc a fost verificată în cadrul procedurilor de control, fapt ce exclude răspunderea patrimonială a statului.

Faptul emiterii unui refuz în primirea și examinarea plângerii din 17 octombrie 2020 de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, precum și pronunțarea unei încheieri de către instanța de judecată cu privire la respingerea plângerii înaintate de petiționarul Nicolae Daniliuc privind obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să examineze plângerea menționată supra nu constituie în sine un temei de constatare a încălcării dreptului la examinarea plângerii penale din 17 octombrie 2020, precum și reparare a prejudiciului moral în baza art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, art. 6, art. 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, art. 20, art. 53 din Constituția Republicii Moldova, art. 19 și art. 2006 din Codul civil a Republicii Moldova. Or, normele enunțate reglementează generalizat drepturile persoanei căreia îi sunt lezate.

La caz, s-a stabilit cu certitudine că dezacordul cu acțiunile întreprinse de organele de stat menționate nu generează o răspundere patrimonială, nefiind constatată o încălcare a dreptului la examinarea plângerii penale. Nicolae Daniliuc nu poate pretinde la repararea prejudiciului moral, deoarece, în raport cu reclamantul nu sunt identificate acțiuni de constrângere sau vătămare sau altele prevăzute expres de lege, iar din acest considerent, circumstanțele invocate de către reclamant nu pot constitui temei de despăgubire.

Instanțele ierarhic inferioare au notat că, reclamantul nu a demonstrat întrunirea cumulativă a elementelor răspunderii civile delictuale, în special, existența faptei ilicite a Statului, care să decurgă din încălcarea drepturilor de la art. 19, art. 254, art. 265, art. 274, art. 313, art. 437-451 din Codul de procedură penală. Normele legale citate acordă persoanei dreptul de a pretinde repararea prejudiciului material și moral cauzat doar în cazurile când în privința acesteia a fost aplicată o ilegalitate, iar, în condițiile speței, reclamantului nu i-a fost oferit un răspuns râvnit, fapt ce nu poate fi calificat drept temei de plată a despăgubirilor.

La 27 noiembrie 2023, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și hotărârea din 23 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii, în sensul formulat în cererea de chemare în judecată (f.d. 150-152).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, suplimentar invocând că instanța de apel a respins cererea de apel fără a invoca vreun motiv concret de respingere.

În opinia recurentului, prima instanță și instanța de apel nu s-au expus asupra obiectului cererii de chemare în judecată din 25 martie 2022, și anume i-a fost sau nu încălcat dreptul său la examinarea plângerii penale din 17 octombrie 2020 în strictă corespundere cu prevederile art. 19, art. 254, art. 265, art. 274, art. 313, art. 437-451 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Recurentul a menționat că instanța de apel a încercat să interpreteze abuziv prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 6, art. 13, art. 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 1, art. 4, art. 7, art. 8, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, pe care le-a invocat ca circumstanțe de drept în susținerea pretențiilor înaintate. Mai mult ca atât, prima instanță a ignorat faptul că în cererea de chemare în judecată au fost invocate ca temei de drept și prevederile art. 19, art. 2006 din Codul civil.

La 18 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe. Însă, până la examinarea admisibilității recursului, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 12 septembrie 2023. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire 7550, copia deciziei motivate din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurentului pentru notificare la 20 septembrie 2023 (f.d. 148), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Nicolae Daniliuc este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Nicolae Daniliuc, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Nicolae Daniliuc conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de

apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Nicolae Daniliuc, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Oxana Parfeni